

Адвокат системи БПД допоміг отримати жінці з інвалідністю компенсацію за отриману матеріальну та моральну шкоду

Життя складається з миттєвостей – добрих, сумних, щасливих, хвилюючих, інколи трагічних. Одна з таких трагічних миттєвостей – ДТП, через яку пані Ілона (ім'я змінено з етичних міркувань) стала інвалідом, розділили її життя на «до» та «після».

Через неуважність та необережність водія маршрутного таксі загинули на місці двоє людей - чоловік та жінка, а пані Ілона отримала численні ушкодження, опис який у висновку судмедексперта зайняв більше як півсторінки – спотворене обличчя, травми голови, переломи ніг. Також у цій пригоді постраждав і неповнолітній син пані Ілони. Після розгляду справи в суді водія маршрутного таксі було визнано винним та засуджено.

А що ж пані Ілона? А вона вчилася жити в нових для себе умовах – будучи молодою привабливою жінкою у віці 42 років вона одномоментно втратила здоров'я, отримавши II групу інвалідності, тривалий час була прикута до ліжка, зі спотвореним обличчям і тяжкою психологічною травмою. Але чи не найбільше обурення у жінки викликало те, що їй не тільки небула відшкодована ніяка шкода, а й навіть ніхто не вибачився перед нею.

Для захисту прав пані Ілони з питання відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої в результаті ДТП, було призначено адвоката **Твердохліба Вадима Юрійовича**.

Чим ця справа Вам запам'яталася?

Отримавши доручення, я з'ясував, що під час розгляду кримінальної справи цивільний позов про відшкодування про відшкодування матеріальної та моральної шкоди подавався, але суд апеляційної інстанції ці вимоги відхилив. В такому випадку єдиним виходом для клієнтки отримати бодай якусь компенсацію було звернення до суду в порядку цивільного судочинства.

До кого в такому випадку заявляються вимоги щодо відшкодування шкоди і виплати компенсації?

За загальним правилом, відповідальність несе особа, яка заподіяла шкоду. Якщо шкода завдана транспортним засобом – відповідає володілець такого засобу, а якщо за кермом транспортного засобу був найманий працівник під час виконання своїх трудових обов'язків (як в нашому випадку) вся шкода має бути відшкодована роботодавцем. Тому першим відповідачем по цій справі виступало підприємство-перевізник, чий працівник став винуватцем аварії, а співвідповідачем визначено страхову компанію, адже автобус, який скоїв ДТП був застрахований.

Які обставини треба було доводити в суді, аби обґрунтувати свої вимоги?

Взагалі, у спорах про відшкодування шкоди діє презумпція вини заподіювача шкоди (у нашому випадку – компанії-перевізника), а на позивачку поклався обов'язок довести наявність шкоди та її розмір, протиправність поведінки винуватця аварії та причинно-наслідковий зв'язок. Нам не потрібно було досліджувати обставини аварії та встановлювати винних осіб, адже це було зроблено під час розгляду кримінальної справи і водій, що спричинив ДТП отримав своє покарання, також було встановлено, що саме через цю аварію пані Ілона отримала інвалідність. Тож нашим завданням було обґрунтувати наявність та розмір шкоди.

Що може слугувати доказами в таких випадках?

Для встановлення наявності та розміру майнової шкоди пред'являлися чеки, квитанції та накладні, які підтверджували витрати на лікування та реабілітацію пані Ілони. Крім того, були заявлені вимоги і щодо відшкодування моральної шкоди.

Як довести наявність моральної шкоди і чим можливо виміряти її розмір?

Згідно з практикою ЄСПЛ, порушення прав людини вже само по собі тягне за собою моральні страждання та виникнення моральної шкоди. При визначенні розміру відшкодування моральної шкоди необхідно враховувати, що моральну шкоду не можна відшкодувати в повному обсязі, так як немає (і не може бути) точних критеріїв майнового виразу душевного болю, спокою, честі та гідності людини. Будь-яка компенсація моральної шкоди не може бути адекватною та достатньою аби компенсувати людські страждання, тому її розмір може мати суто умовний вираз.

Все ж таки поясніть, у чому полягала саме моральна шкода, завдана Вашій клієнтці?

До моменту аварії пані Ілона була привабливою одруженою жінкою, працювала, вела активне суспільне життя, навіть хотіла балотуватися на посаду в сільській раді. А через ДТП отримала II групі інвалідності, була змушена залишити роботу, від неї пішов чоловік, покинувши з двома малолітніми синами та двома старенькими бабусями, яких вона зобов'язана була утримувати. На громадській роботі було поставлено хрест, адже через спотворене обличчя жінка втратила впевненість в собі і довгий час боялася навіть вийти з хати. На підтвердження цих фактів в суді заслуховувалися свідки, досліджувалися медичні записи клієнтки.

Яке рішення прийняв суд?

Розгляд справи був нелегкий і тривалий. Суд першої інстанції підтримав наші позовні вимоги та ухвалив, на мій погляд, унікальне рішення, яким не тільки зобов'язав страхову компанію виплатити клієнтці компенсацію у розмірі 110 000 тисяч гривень, а компанію-перевізника не тільки відшкодувати матеріальну шкоду в розмірі 500 000 тисяч гривень, а й щомісяця сплачувати пані Ілоні втрачений заробіток внаслідок зменшення загальної працездатності у сумі 930 грн. щомісячно, починаючи з дня аварії моменту відновлення працездатності або отримання іншої групи інвалідності, а також 30 000 тисяч гривень моральної шкоди на користь неповнолітнього сина жінки.

І що ж було далі?

Відповідачі це рішення оскаржували в Одеському апеляційному суді. Пані Ілона була настільки виснажена судовою тяганиною, що погодилася трохи зменшити суму відшкодування та відмовитися від щомісячного відшкодування і підписала з компанією-перевізником мирову угоду, яку суд затвердив. При чому, сума моральної шкоди, яка була присуджена неповнолітньому сину пані Ілони не оскаржувалася і має бути виплачена юнакові в повному обсязі.

Що в результаті отримала клієнтка?

Страхова компанія виплатила їй компенсацію в сумі майже 110 000 тисяч гривень і компанія-перевізник 300 000 тисяч гривень. Ці кошти пані Ілона вже повністю отримала і почала потроху відновлювати власне обличчя – вже замовлені зубні імпланти, згодом будуть проведені декілька пластичних операцій. Тож сподіваюся жінка перестане жаяхатися власного відображення та знову повісить у власному домі дзеркала.

Для отримання більш детальної інформації та юридичної допомоги звертайтеся до:

Роздільнянського місцевого центру з надання БВПД за адресою: м. Роздільна, вул. Незалежності, 2;
тел.: (04853) 50 366; (04853) 50 443

Великомихайлівського бюро правової допомоги за адресою: смт. Велика Михайлівка, вул. Пушкіна, 2;
тел.: (04859) 40 300;

Захарівського бюро правової допомоги за адресою: смт. Захарівка, вул. 1-го Травня, 49; тел.: (04860) 94 430;

Іванівського бюро правової допомоги за адресою: смт. Іванівка, вул. Центральна, 93; тел.: (04854) 2 00 55

Також знайти відповідь на юридичне запитання можна у правничій вікіпедії WikiLegalAid <https://wiki.legalaid.gov.ua/> або зателефонувавши на єдиний номер системи безоплатної правової допомоги 0800 213 103

Директор Роздільнянського місцевого центру
з надання безоплатної вторинної правової допомоги
Тетяна Кулішова